

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 111

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2005

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Αριθμός Άδειας
9

Κωδικός 2217

ΑΚΟΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ;

Πολλές φορές γράφουμε και κρίνουμε την κατάσταση των χωριών μας τη φθίνουσα πορεία τους και τις ελπίδες που μόλις φαίνονται σε κάποιες ενέργειες και έργα της εξουσίας. Και αυτά δεν είναι δικές μας απόψεις αλλά μεταφέρουμε τις σκέψεις πολλών συμπατριωτών μας που σκέπτονται και διαλογίζονται για τον τόπο μας. Συνέδρια, συσκέψεις, συζητήσεις ακολουθούν επάλληλα και συνεχώς και πάλι ακούγονται τα ίδια και τα ίδια. Θα ήταν λάθος να πούμε πως δεν γίνεται ή δεν έγινε τίποτε. Η εικόνα και η κατάσταση των χωριών μας έχει αλλάξει πολύ και πολλά από τα αγαθά του πολιτισμού μας και της σύγχρονης εξέλιξης έχουν κατακτηθεί. Όμως αυτά είναι επιτεύγματα που απολαμβάνουν σε όλη τη χώρα οι άνθρωποι. Αλλά και πάλι συνεχίζουμε να συζητάμε για το ποθούμενο που λέγετε ανάπτυξη. Και υπάρχουν πολλές απόψεις, πολλά οράματα, πολλές εμπειρίες από άλλες περιοχές και άλλες χώρες που είναι ακόμη άπιαστα. Συχνά τα βάζουμε με το κράτος και τα περιμένουμε

όλα από αυτό και μάλιστα έτοιμα και σε... συσκευασία εορτών σαν αυτές που περνάμε αυτές τις μέρες. Η επίκεψη Παλιδά του σχολήκαυτε τι κάνουμε εμείς για τον τόπο μας. Η επίκεψη Παλιδά του σχολήκαυτε τι δεν είναι για τους τρίτους ή το Κράτος που περιμένουμε να μας σώσουν. Το ερώτημα είναι για εμάς τους ίδιους, αν ακούει κανείς δικός μας να κάνει κάτι για την περιοχή μας. Ακόμη δεν ακούγεται ούτε φαίνεται εκείνος ο συμπατριώτης από τους επιτυχημένους μάλιστα επιχειρηματίες που να ξεκινάει μια τοπική επιχείρηση κάποιων διαστάσεων και κάποιες προοπτικές. Με όλα τα πηγαινέλα, τα γιορτάσια και τα πανηγύρια ασκούμε τον ρομαντισμό μας και αναπαράγουμε τις αναμνήσεις μας. Κλείνει και αυτός ο χρόνος επιδοτούμενος κι αυτός από τα τελευταία «κονδύλια» των ελπίδων, χωρίς ακρόαση κάποιου μηνύματος από κάποιον. Ακούει κανείς; Ακούει κανείς; Πολλοί πάντως αναμένουν στο ακουστικό ένα χαρμόσυνο μήνυμα σαν τα γιορταστικά των ημερών. Να ευχηθούμε μόνο Χρόνια Πολλά. Αυτό ακούγεται καλά.

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΞΕΧΑΣΜΕΝΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

♦ Ενδιαφέρουσα είναι αυτή η πρωτοβουλία της κοινής προσπάθειας των Δήμων και Κοινοτήτων του Πωγωνίου μαζί με τους Παρακαλούμους Δήμους για τη σύνταξη και κατάθεση πρότασης ανάπτυξης της περιοχής. Όμως οι ΟΤΑ του Πωγωνίου δεν υποστήριξαν μέχρι τώρα δυναμικά τις δύο μελέτες που έχουν συνταχθεί με δαπάνες της Πολιτείας για την ανάπτυξη του Πωγωνίου. Και οι δύο αυτές εξειδικευμένες μελέτες για το Πωγώνι καταλήγουν στις ίδιες προτάσεις με αυτές που ανακοινώθηκαν τώρα στη νέα πρόταση. Ποτέ δεν τέθηκε στην εκάστοτε κυβέρνηση το αίτημα εφαρμογής αυτών των ολοκληρωμένων μελετών. Ο Νομάρχης κ. Αλέξανδρος. Καρχιμάνης, όταν έγινε αναφορά σε αυτές τις μελέτες στο Συνέδριο του 2004 στη Λάβδα από τον Διευθυντή της εφημερίδας μας, σε κάποια στιγμή είπε πως «πρέπει να ξανακοιτάξουμε αυτές τις μελέτες». Αυτή την περίοδο της Νομαρχίας προετοιμάζονται εντατικά οι μελέτες για την ανάπτυξη της Πίνδου και των Τζουμέρκων, είναι ευκαιρία να τεθεί έντονα το αίτημα να ενεργοποιηθούν οι παλιές ξεχασμένες μελέτες και να μπουν σε πρόγραμμα. Οι προτάσεις της τελευταίας σύναξης για υποδομές, φυσικό περιβάλλον και πολιτισμό, και εκείνη για την δημιουργία Ελεγχόμενης Κινημητικής Περιοχής περιέχονται με το ίδιο περιεχόμενο στις δύο μελέτες. Στη δεύτερη περιέχεται και μία νεώτερη πρόταση για την επικοινωνία και τη διεύρυνση των σχέσεων με τη Δερόπολη και τα άλλα ελληνοχώρια πέραν των συνόρων. Καιρός για πιεστική απαίτηση εφαρμογής των παλαιών μελετών, για να μη μπουκνέ στις καλές οποιεσδήποτε νέες που ΘΑ ΜΠΟΥΝ ΣΕ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Κ.Χ.Κ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ!

♦ Πριν από μερικές εβδομάδες μιλούσαν για την κατάργηση του Τελωνειακού σταθμού Δρυμιάδων. Η διαδικασία όμως πιάωσε μετά από τις αντιδράσεις. Τώρα με την υπογραφή του υφυπουργού Οικονομικών κ. Μπέζα αποφασίστηκε η λειτουργία Τελωνείου Γ' Τάξης στο μεθοριακό σταθμό Δρυμιάδων. Φαίνεται ότι τελικά εξουδετερώθηκαν οι υπερεσιακές και συντεχνιακές αντιδράσεις και υπογράφηκε μία απόφαση που ικανοποιεί ένα αίτημα των κατοίκων ενός διασυνοριακού χώρου και ανοίγει μία άλλη προοπτική για το διχασμένο Πωγώνι. Μαζί με τον δρόμο Χάνι Δελβινάκι-Δρυμιάδες, που ανατέθηκε σε Κοινοπραξία, και σύντομα αρχίζουν οι ερ-

γασίες βελτίωσης και ασφαλοστρώσεων, αποτελούν στην πράξη αποφάσεις, περιφερειακής ανάπτυξης και υλοποίησης της πολιτικής βούλησης και της σχετικής διακήρυξης για την ανάπτυξη των περιφερειών. Για το Πωγώνι αποτελεί μία σημαντική απόφαση η οποία δρομολογεί μία νέα προοπτική για το απομονωμένο Πωγώνι και την άλλη ενδοχώρα της περιοχής. Από την κατάργηση φθάσαμε σε μία έγκριση οριστικής λύσης ενός θέματος που για πολλά χρόνια ταλαιπώρη τους ομογενείς μας με τα γνωστά προβλήματα διακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών. Η εξέλιξη αυτή είναι πολύ θετική για το Πωγώνι.

Η Εφημερίδα «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ»
ΕΥΧΕΤΑΙ στους αναγνώστες
και φίλους της και σε όλους τους Πωγωνήσιους
Καλές Γιορτές

♦ Εκλείπει ο Νοέμβριος και έκλεισαν και τα χωριά με τα τελευταία καζάνια απόσταξης των τσίπουρων! Μικρές ή μεγάλες γιορτές, μικρά ή μεγάλα καζανοστάσια σε σπίτια και γειτονιές έδωσαν τις τελευταίες μάχες «οπισθοφυλακών» των τελευταίων καλοκαιριών επισκεπτών που είχαν αράξει στα χωριά. Μάζεψαν τα καρύδια, γεύτηκαν και τα γκόρτσια, μερικοί μάζεψαν και λίγα κρόνια για ποτό και τέλος γέμισαν και τα πλαστικά με το τσίπουρο ή τη ρακή. Ασφάλισαν τα σπίτια έκλεισαν και τις βάνες του νερού για να μη παγώσουν οι βρύσες, έκαναν το σταυρό τους στο εικονοστάσι και έστριψαν το κλειδί της εξώπορτας του σπιτιού, με την ευχή να έχουν την υγεία τους να ξαναγυρίσουν πάλι.

Όπως και να το κάνουμε αυτή η «τελευταία σκηνή» από την καλοκαιρινή παράσταση αποτελεί έναν δυνατό δεσμό με το χωριό, τα πατρογονικά, και έναν ισχυρό κρίκο με την παράδοσή μας. Μερικοί λένε ότι

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

«ΚΛΕΙΔΩΣΑΝ» ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΕ ΤΑ... ΤΣΙΠΟΥΡΑ

ρήμαξαν τα χωριά μας. Αλλά η διαπίστωση ότι συνεχίζεται η γιορτή γύρω από το καζάνι που δίνει το τελευταίο παράγωγο των σταφυλιών σηματοδοτεί μια συνέχεια που διαρκεί. Όταν σταματήσουν να στήνονται καζάνια τότε θα έχουν ρημάξει τα χωριά. Οι αναμνήσεις γύρω από τα καζάνια, για τους μεγαλύτερους είναι μια νοσταλγική επιστροφή. Και δεν είναι λίγες οι ιστορίες και τα εύθυμα ανέκδοτα που διατηρούνται γύρω από τα καζάνια, το τσίπουρο και τα ρακιά. Παλαιότερα μάλιστα που η παραγωγή σταφυλιών ήταν μεγάλη και το ίδιο μεγάλο η τσίπουρο παραγωγή. Μια παραγωγή που καταναλώνονταν επί τόπου και θερμαινε τις καρδιές των κατοίκων τους βαρείς χειμώνες. Και τις πολλές χειμωνιάτικες γιορτές με τα οικογενει-

ακά γλέντια. Εκεί δίπλα στο τζάκι πάνω στο σοφρά το μπουκάλι με το τσίπουρο και μεζές λίγο συμπέκι, λίγη συκομαίδα, και κάχτες. Εποχές από το παρόν των προγόνων μας. Αλλά και για τους νεώτερους που βρίσκονται σήμερα σε τέτοια χαροκόπια, αυτή η παράσταση γίνεται ένας δεσμός και μία εμπειρία που πολύ θα ήθελαν να την κρατήσουν και να τη συνεχίσουν. Η ευφορία που φέρνει στον άνθρωπο το τσίπουρο ή η ρακή, μέσα σε μία ατμόσφαιρα χαράς και κεφιού έχει μία ιδιαιτερότητα που σφυρηλατεί ένα δεσμό με το χωριό. Κι ακούς και νέους να θέλουν να ξαναβρεθούν στο περιβάλλον αυτού του χαροκοπιού τώρα μάλιστα που δέχονται τόσα και τόσα μηνύματα για την παράδοση, το περιβάλλον και

τη φύση. Και μαθαίνουμε από δημοσιεύματα και τουριστικούς οδηγούς ότι σε πολλές και γοητικές Ελλάδας προβάλλονται τέτοιες γιορτές και φιαφημίζεται το παραγόμενο τσίπουρο σαν τοπικό ποτό αλλά και σαν σύμβολο φιλικής φιλοξενίας και ανθρώπινης προσέγγισης. Οι «δρόμοι» των καζανιών, του τσίπουρου και του ρακιού, είναι πιο χρήσιμοι από την ασφάλτο, τα πλακόστρωτα των χωριών, τους φαντασμαγορικούς φωτισμούς και τα πολλά τσιμέντα που μας πνίγουν σαν αγάπη και πολλές φορές άσκοπη κατανάλωση κονδυλίων.

Οι «δρόμοι του τσίπουρου» έχουν τους δικούς τους φίλους και θαυμαστές. Στα προγράμματα ανάπτυξης των χωριών μας ως περάσει και ένας «κωδικός» με ένα κονδύλιο για μία μίνι ή μάζι γιορτή ρακιού, και ένα φθινοπωρινό πρόγραμμα επισκέψεων λίγο πριν κλείσουν τα σπίτια και κλειδώσουν τα χωριά για την χειμερινή νάρκη τους.

Κων/νος Χρ. Κωστούλας

ΓΑΜΟΣ

♦ Στον Ιερό Ναό του Αρχιμανδρείου Ιωαννίνων έγινε το Σάββατο 19 Νοεμβρίου 2005 ο γάμος της Όλγας Κων/νου Κούρου από το Κεφαλόβρυσσο και του Γιώργου Ρούμπου.

♦ Στο νέο ζευγάρι προσθέτουμε και τις δικές μας ευχές.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών πέτυχε ο Κωνσταντίνος Λεωνίδα Γκούμας από το Βασιλικό εγγονός του επιχειρηματία Κώστα Γκούμα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Πολιούχου και Προστάτη Ιερού Ναού ο Άγιος Νικόλαος Αγίου Κοσμά Ευχαριστεί

- τον κ. Στέφανο Τζόβα
- την κ. Ροδάνθη Ελ. Πορφύρη - Λεοντόρα
- την κ. Ελένη Ελ. Πορφύρη Γκαμπλέτσα

για την προσφορά 450 ευρώ εις μνήμη της θανούσης Αμαλίας Πορφύρη Στεφάνου Τζόβα. Αιωνία η μνήμη

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ιερέας **Βασίλειος Νικολόπουλος**
Νίκος Σκούρας
Ηλίας Χαρίσης

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στα Γιάννενα οροφδιαμέρισμα 3ου, 139 μ2, ασανσέρ, δύο εισοδοί, δύο μπάνια, αυτονομία (μπόιλερ και ηλιακός), θέα στο δάσος, κέντρο-απόκέντρο, 8-ετίας, αποθήκη εντός, τζάκι.

• Πληροφορίες ΚΑ Αγγελική τηλ.: 210-9624250 ή 6979.447820

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:
Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44002), τηλ. 26570-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέτση 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 26510-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»
Πέραμα Ιωαννίνων

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΤΑ ΚΑΝΑΝΤΑ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Θα χαρούμε πολύ και θα τα καταγράψουμε στο χρονικό του Πωγωνίου, να καταγράψουμε που θα ακουστούν εφέτος παιδικές φωνές ψέλνοντας τα κανάντα. Περιμένουμε την είδηση και φωτογραφία.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Στη μνήμη του Μανώλη Βαλαβάνη και αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά υπέρ του Ιερού Ναού η Κοίμηση της Θεοτόκου της ενορίας Παλαιούργου οι κάτωθι: Η σύζυγος του Βασιλική, η κόρη του Ελένη, οι οικογένειες Σπύρου Μάντη, Κώστα Χαρίση, Ιωάννη Χαρίση, Παν. Καλεσιώρη, Μαργαρίτα Οικονόμου, Μιχάλη Μεζίνη, Θεόφιλου Σιαπάτη, Βασι-

λική Τασιόγλου, Αικατερίνη Σιαπάτη, Πιπίτσα Δούνια, Ιωάννη Κωστούλα, Χαράλαμπος Κωστούλα, οικογένεια Βάγια, Χρήστου Σιαπάτη, Γεωργίου Σιαπάτη, Βασιλείου Χαρίση, Κρίστιν και Αθηνά Ντιούσεν, Μάνθου Οικονόμου, Γεωργίου Οικονόμου και οι συγγάτοικοι της πολυκατοικίας.

♦ **Η οικογένεια του Μανώλη ευχαριστεί θερμά όλους.**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Δρυμαδιτών «Ο Άγιος Νικόλαος» ευχαριστεί θερμά τον κύριο Νεόφυτο Ευστρατίου, γιό της κ. Ευστρατίου-Χριστίδη Αμαλίας, για την προσφορά 500 ευρώ στην Αδελφότητα. Στην προσφορά αυτή προέβη στη

μνήμη του Μακαριστού Μητροπολίτου Δέρκων Ανατολικής Θράκης Νεοφύτου (1820-1875), εκ Δρυμαδιτών Πωγωνίου, ως απόγονος της οικογένειας Κόικου, από την οποία προήρχετο και ο ανωτέρω Μητροπολίτης

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Από αναγνώστη μας Πωγωνήσιο, ζητείται προς αγορά Πωγωνήσια φορεσιά σε σύνολο ή σε επί μέρους κομμάτια. Όσοι ή όσες διαθέτουν μπορούν να το γνωρίσουν στην εφημερίδα μας τηλέφωνο 26510-70485

ΘΑΝΑΤΟΙ

- * Απεβίωσε στην Καστανιανή η Αγγελική Δασκάλου ετών 97
- * Απεβίωσε στην Κάτω Λάβδανη ο Σταύρος Οικονόμου ετών 80
- * Απεβίωσε στα Γιάννενα ο Θρασύβουλος Λέτσιος από τον Γεροπλάτανο ετών 85
- * Απεβίωσε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στις Δρυμάδες η Βιργινία Τσίρου ετών 95
- * Απεβίωσε στον Άγιο Κοσμά Αμαλία Στέφ. Τζόβα ετών 83

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
2657-0-

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22006
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσανης	71366
Ιατρείο Κερασού	51624
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365

Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Δελβινάκιου	22085-22086
Αστυνομία Βήσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Έλεγχος Διαβατηρίων Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμαδιών	31344
Τελωνείο Δρυμαδιών	31050

ΤΗΛΕΦΩΝΑ
ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(26570) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(26570) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδωνης	(26570) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(26570) 31227

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗ»

1. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κάμπος του Ξηροβάλτου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλτου
2. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωριμία με την Πωγωνιανή» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιανή
3. «Πωγωνιακά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπρίδη που πρωτοεκδόθηκε το 1889
4. «Πωγωνιακά Χρονικά» Τόμος 1 Θέματα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Ποίηση-Ερευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
5. «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1 Ένα 16σέλιδο μεγάλο σχήματος 20Χ28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
6. Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μάνα μολογάει κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
7. «Πωγωνιακά Χρονικά» Τόμος 2 Θέματα: Ερευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστική-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
8. «Πωγωνιανή» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
9. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ενα παδί του '40 θυμάται» Ένα «παιδικό ρεπορτάζ» ενθυμήσεων από τον πόλεμο του '40
10. Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι είδησεογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμήσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
11. Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερόπης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπάτων.
12. Αχ. Βοζιάρη: «Ενα άλλο παιδί του '40 θυμάται από την Ιταλοκρατούμενη πλευρά»
- 12Α. Αχ. Βοζιάρη: «Η δεύτερη δεκαετία της ζωής μου»
13. «Πωγωνιακά Χρονικά» Τόμος 3
14. Κων. Χρ. Κωστούλα: «Το δικό μου κανίσι»
15. Ενθυμήσεις του Μάνθου Μάρη Σχόλια - σημειώσεις Κων. Χρ. Κωστούλα

ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ
ΥΨΗΛΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

♦ Από το Γενικό Επιτελείο Στρατού ανακοινώθηκε η πρόσληψη 1100 Εφέδρων Υψηλής Ετοιμότητας (ΕΦ.Υ.Ε.Σ.) στο Στρατό Ξηράς. Στην πιλοτική του εφαρμογή ο θεσμός προβλέπει την πρόσληψη ΕΦ.Υ.Ε.Σ. για χρονικό διάστημα ενός μηνός, μεταξύ άλλων και για τις περιοχές Φιλιατών Νομού Θεσπρωτίας, Δελβινάκιου και Κόνιτσας Νομού Ιωαννίνων. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητούν περισσότερες πληροφορίες από τα κατά τόπους Στρατολογικά Γραφεία και λοιπές Στρατιωτικές Αρχές.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Στις 5 Δεκεμβρίου έληξε η προθεσμία κατάθεσης προσφορών για την εκτέλεση των ακόλουθων έργων στο Δήμο Δελβινάκιου:

Τη δημοπράτηση του έργου «Αγορά-Εκθετήριο τοπικών προϊόντων στο Χάνι Δελβινάκι προϋπολογισμού 520.000 ευρώ.

Η Δημορχιακή επιτροπή απεφάσισε επίσης την κατακύρωση των έργων «Ανέγερση κτιρίου πολλαπλών χρήσεων» στο Δ.Δ. Αγίας Μαρίας προϋπολογισμού 250.000 ευρώ και «Δίκτυο ύδρευσης από αγωγό Κακαβιάς έως δεξαμενή Νεοχωρίου» προϋπολογισμού 71.663,11 ευρώ.

ΕΝΤΑΣΗ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ «ΘΗΣΕΑ»

Από τη Περιφέρεια Ηπείρου ανακοινώθηκε και νέος πίνακας έργων που εγκρίθηκε η ένταξή τους στο πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ». Μεταξύ αυτών είναι και τα ακόλουθα του Δήμου Δελβινάκιου: Μελέτη ανόρυξης παραγωγικής γεώτρησης στο Δ.Δ. Κρουονεριού, Μελέτη σωλήνωσης και ανόρυξης παραγωγικής γεώτρησης στο Δ.Δ. Λίμνης, Μελέτη κατασκευής όρχου οχημάτων Δήμου στο Δ.Δ. Δελβινάκιου, Μελέτη ύδρευσης μονάδων Πότση, Ζυγούνα και λοιπών στο Δ.Δ. Βήσανης, Μελέτη γεωτρήσεων στα Δ.Δ. Δελβινάκιου-Βήσανης-Περιστερίου.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΕΚΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΡΑΜΑΤΩΝ;

♦ Πριν από χρόνια, και στο Πρόγραμμα LEADER I, είχε ενταχθεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για εκτροφείο θηραμάτων στα όρια του Δήμου Δελβινάκιου, το οποίο και εγκρίθηκε. Μετά από τόσα χρόνια που έχει φθάσει εκείνη η φιλοδοξία: Ποια είναι τα αποτελέσματα και τι προσφέρει σαν αναπτυξιακό έργο; Κάποιες πληροφορίες λένε ότι τα εκτροφεία αυτού του είδους έχουν προβλήματα και δεν πάνε καλά. Χρειάζεται μια νέα ενημέρωση. Αν την έχουμε θα ενημερώσουμε τους αναγνώστες μας.

ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΧΟΥ & ΦΩΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΙΑΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Σολωμού 20, 10682 Αθήνα

Τηλ.: (210) 3302095, Fax: (210) 3836761, E-mail omikrg@hol.gr

ΠΑΤΡΙΚΟ
Παραδοσιακές Σενίνες
Κόρδας Παναγιώτης
Κ. Κατομή 6-8
Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 65500
Κιν.: 6944 798781
Fax: 26510 65509

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΡΟΤΑΣΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΚΑΛΑΜΑ

Η συνάντηση που έγινε προ μηνός, των ΟΤΑ Πωγωνίου και των Παρακαλάμιων Δήμων με πρωτοβουλία του βουλευτή κ. Αντ. Φούσα απέδωσε σε πρώτη φάση την σύνταξη ολοκληρωμένης πρότασης διεκδίκησης ενός αναπτυξιακού προγράμματος για τους Δήμους Άνω Καλαμά, Άνω Πωγωνίου, Δελβινάκιου, Ευρυμενών Ζίτσας, Καλπακίου, Μο-

λοσσών και τις Κοινότητες Λάδωνης και Πωγωνιανής. Σε συσκέψεις που θα ακολουθήσουν θα οριστικοποιηθεί η πρόταση και εν συνέχεια θα αποσταλεί στο αρμόδιο υπουργείο. Η πρόταση δίνει προτεραιότητα στις υποδομές, στο περιβάλλον, στην ανάπτυξη οικονομικού και στην ανάπτυξη της Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής.

ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ
ΣΤΟ ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Στις Γιαννιώτικες εφημερίδες δημοσιεύτηκε η είδηση, ότι αποφασίστηκε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας η κατάργηση του στρατοπέδου στο Χάνι Δελβινάκι στα πλαίσια αναδιάρθρωσης των μονάδων. Για την απόφαση αυτή διαμαρτυρήθηκε ο Δήμος Δελβινάκιου, με αναφορά και στην ασφάλεια της επαρχίας μας. Δόθηκαν κάποιες καθησυχαστικές διαβεβαιώσεις, και ότι το μέτρο είναι οργανωτικό με την μετακίνηση της μικρής δύναμης του στρατοπέδου στην έδρα του Τάγματος στην Κόνιτσα. Με την απόφαση αυτή κλείνει μία περίοδος που το Χάνι Δελβινάκι απετέλεσε την έδρα μεγαλύτερης δύναμης στρατού και συνδέεται με την προστασία και ασφάλεια των συνόρων και δύσκολες εποχές. Ιστορικά συνδέεται το στρατόπεδο αυτό με το Τάγμα Δελβινάκιου κατά τον πόλεμο 1940 και την πρώτη μέρα του πολέμου εκείνου.

Στο μεταξύ κυκλοφόρησε κοινή Ανακοίνωση-Καταγγελία των δημοτικών συμβούλων Δελβινάκιου Δημ. Μάνθου, Βασιλείου Τόπουλου, Πολύκαρπου Ζωγράφου και Γεώργιου Τσιάβου με την οποία καταγγέλλουν τη στάση του Δημάρχου, την έλλειψη ενημέρωσης μέσα από το Δημοτικό Συμβούλιο και δηλώνουν ότι θα αγωνιστούν για την ανατροπή της απόφασης.

ΔΙΑΛΕΞΗ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Στα πλαίσια των Πολιτιστικών εκδηλώσεων της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών στα Γιάννενα, στις 23 Νοεμβρίου 2005, έδωσε στο Πνευματικό Κέντρο της ΕΗΜ διάλεξη ο συμπατριώτης μας, από την Πωγωνιανή, Φιλολόγος συγγραφέας και ποιητής Κώστας Γ. Τσιλιμαντός με θέμα «ΑΙΝΕΙΔΑ, ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΩΝ».

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

Λασκαρίδου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ

ΥΛΙΚΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πινάκες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φθορισμός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

Εορταστικό

♦ Τούτος ο καιρός που περνάει αργός και σκυθρωπός, δυσβάσταχτος στην καθημερινότητά του, πνιγρός στην παγκόσμια πολιτική, δυναστικός σε κάθε μορφή εξουσίας, με απόπειρα υπόχλας από χώρους που τους θεωρούμε ιερούς, μας ρίχνει σε δεινή μελαγχολία.

Μάταια αναστήλει κανείς λίγο αέρα ζωής, μια χαραμάδα φως να του ελαφρύνει το βαρύ φορτίο που επιμύζεται. Το αγόρταγο μάτι του ανθρώπου τον οδηγεί σε δυσθεώρητα βάθη, η απληστία, κολλητική, κυβερνάει τα ανεμμάτιστα πάθη του.

Ο εφήμερος πλούτος και η αβέβαιη ζωή, αλλά και η αναπόδραστη φτώχεια οδηγούν στη φυγαλέα ηδονή και αυτή στην καταπάτηση κάθε θεμού και νόμου, ιερού και ανθρώπινου. Ο προσανατολισμός μας μαστίζεται από την τραγική σύγχυση που κλυδωνίζει όλο το οικοδόμημα. Τούτων ούτως εχόντων – όπως έλεγαν παλαιότερα οι λόγιοι – τι κάνουμε; Προβαίνουμε σε διάλυση; Διαγράφουμε ό,τι υγιές κατακτήθηκε ως τώρα; Αρνούμαστε την οικογένεια, τη συλλογική ζωή, τους ανθρώπους που έχουν όνειρα, ερωτεύονται και ελπίζουν; Να ελπίζουν έστω και από απελπισία, αφού δεν θέλουν να πιστέψουν ότι μπορούν να νταχτούν τα πάντα στον αέρα; Είναι δυνατόν η ζωή τη Ζωή να θανατώσει; Όχι βέβαια! Ο νόμος αυτός είναι καθολικός και απολέμητος.

Αγαπητοί μου, το κακό επιδεικνύει, ανήκει στους νόμους του εμπορίου, φωνασκεί, προβάλλεται ασυστολά. Η αρετή από τη φύση της είναι ταπεινή, δεν φαίνεται, δρα σε υπόγεια ρεύματα, αγαπά τις κρύπτες. Αυτή είναι η μεγάλη αξία της. Πάντα κάθε εποχή και στην πιο μεγάλη ακμή της, ιδίως τότε, στις ρίζες της τρέφει την παρακμή, ενώ κανείς δεν την βλέπει, και πάντα κάθε καιρός σε μεγάλη κατάρπωση στα βάθη κρύβει το ζώπορο.

Θαρρείτε, λοιπόν, δεν χάθηκαν όλα.

Τα ζώπορα, αργά, υπομονετικά περιμένουν την ώρα τους για ν' ανάψουν τη μεγάλη φωτιά. Έτσι γίνεται πάντα. Έτσι κοιλοπονούν οι εποχές στο χρόνο.

Τούτες οι γιορτερές μέρες είναι μέρες έγνοιας, αλλά και περιουλογής. Έχουν το άρωμα άλλων καιρών, θυμίζουν αναμμένο τζάκι, φαμελιά γύρω στο παραγώνι, κάστανά στη φωτιά, (λ)αλαγγίτες – τα βυζαντινά λαλαγγία – στη μαύρη πλάκα, Αι-Βασίλη όχι κόκκινο, όπως μας τον σερβίρισαν, αλλά σεβάσμιο γέροντα με άσπρη γενειάδα, με το φτωχό τριβάνιο, καλοσυνάτο παρηγορητή ψυχών με τα δώρα. Από τα βάθη της παιδικής μνήμης που καίει ανέσπερο, ιδιόρρυθμο φως αναδύονται τούτες οι φωτεινές εικόνες μ' εμάς παιδιά με караβάκι στο χέρι ή έλατο υψωμένο να λέμε τα «Κόλιαντα» ή τον Αι- Βασίλη. Εκεί και η κρύπτη του Παπαδιαμάντη με τον κόσμο του, τους «κοπιώντας και πεφορτισμένους» πλην ευλαβείς και καρτερόψυχους που διασώζουν τα αγνά και ιερά του γένους των Ελλήνων.

Εκεί και η εκκλησία φωτεινή να ζεσταίνει ψυχές. Καλά είναι τα τζίνκλ- μπέλ, αλλά τα λόγια τους ροιάζουν με άχρα μπρος σ' αυτά τα διαμάντια της υψηλής ποίησης

**Μυστήριο ξένον ορώ και παράδοξον
Ουρανόν το σπήλαιον,
θρόνον Χερουδικόν την Παρθένον
Την φάτην χωρίον εν ώ ανεκλήθη ο Αχώρητος.**

**Την σην μήτραν θρόνον έποίησε,
και την σην γαστέρα πλατυτέρα ουρανών απειργάσσο**

**Επί σοι χείρει πάσα η κτίσις
αγγέλων το σύστημα
και ανθρώπων το γένος,
ηγιασμένε ναέ,
και παράδοξε λογικέ,
Παρθενικό καύχημα,
εξ ης Θεός εσαρκώθη
και παιδίον γέγονεν**

Αν έχετε την τύχη, αυτά τα ανεπανάληπτα διαμάντια να τα ακούσετε και από μια αξία της αποστολής της βυζαντινή χωροδία και όχι από γλυκανάλατους γρακολεβαντισμούς, τότε απογειωθείτε και «πάσαν την βιωτικήν μέριμναν αποθέμενοι». Ξαναγυρίστε ανανεωμένοι στην πάλη για καλύτερη ζωή.

Καλά Χριστούγεννα και Καλή Χρονιά

Κώστας Τσιλιμαντός

A.M.A.

ΛΑΚΗΣ ΛΙΟΛΑΚΗΣ

Ο ΑΛΗΣ...

Ο Αλής, ο μαύρος σκουπιδιάρης,
- από τη Μπουρκίνα Φάσο -
είπε πως πέθανε ο αδερφός του.
Κι εξήγησε διαστακτικά
Στο λευκό αντιπρόσωπο
(της Εταιρίας Εισαγωγών-Εξα-
γωγών)
πως δεν ήταν από την ίδια μάνα,
- ούτε από τον ίδιο πατέρα -

Ο Αλής, ο μαύρος μετανάστης,
από τον ίδιο χώρο της μακρινής
σαββανας
είπε μόνο πως πέθανε ο αδερ-
φός του
και ζήτησε να τον συγχωρήσουν
για την απλήν αυτή λεπτομέ-
ρεια.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ ΟΙ ΔΡΥΜΑΔΕΣ

Κάθε καλοκαίρι όλοι
Με τις ζέστες τις πολλές
Φεύγουμε από την πόλη
Κι έρχονται για διακοπές.

Στο χωριό μας το χτισμένο
Στη Νεμέρτσικα ψηλά,
Μεσ στο πράσινο πνιγμένο
Και με γάργαρα νερά,

Που απλόχερα σκορπίζουν
Οξυγόνο και δροσιά
Και σε όλους μας χαρίζου
Δύναμη και ομορφιά.

Κάθε απογευματάκι
Μόνος ή με συντροφιά,
Στο μικρό ψωματάκι
Με τα αλώνια τα παλιά

Πάω βόλτα, και στ' αλώνι
Στη καλύβα του Φατή
Καθισμένος σε κοτρώνι
Αγναντεύω απ' εκεί,

Όλες τις τοποθεσίες
Που ανήκουν στο χωριό,
Και με τις τοπωνυμίες
Όσες πιο πολλές μπορώ,

Έναν χάρτη ζωγραφίζω
Κι άλλον ένα χωριό
Με τα σπίτια, που χαρίζω
Στις Δρυμάδες με χαρά,
Κι όλα τα ποιήματά μου
Τούτα εδώ σαν προσφορά μου.

**ΑΘΗΝΑ Αύγουστος 1988
Γιάννης Καραδήμας
Για την αντιγραφή Θωμάς Πλιάκος**

ΓΕΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΣΕΝΤΟΥΚΙ ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

Αυτές τις μέρες, που το κρύο και οι βροχές μας κρατούν συντροφιά, καθηλώνοντας μας μέσα στο σπίτι αναπολώ τον Αύγουστο στο Ψηλόκαστρο και το πόσο γρήγορα πέρασαν οι είκοσι ημέρες που έμεινα εκεί. Το για άλλη μια φορά πετυχημένο πανηγύρι μας που η αγάπη και η φιλοξενία των Ψηλοκαστρινών κάνει τους φίλους μας να έρχονται από όλα τα γύρω χωριά αλλά και τα πιο μακρινά. Μεγάλη η κούραση των υπευθύνων του πανηγυριού και ιδιαιτέρως του προέδρου μας Κ. Μπίλη, αλλά και όλων των μελών του Δ.Σ. της Αδελφότητάς μας, όμως πιστεύω ότι βλέποντας τους πάντες ευχαριστημένους, η ικανοποίησή τους ήταν εξ ίσου μεγάλη. Προς το τέλος του Σεπτεμβριού βρέθηκαν και πάλι στο Ψηλόκαστρο για ένα τετραήμερο, μιάς και τα σταφύλια στην αυλή μας ήταν πολλά και έτσι όλη η οικογένεια επιστρατεύτηκε για τον τρύφο. Τρυγήσαμε, πατήσαμε τα σταφύλια και αφού μίσηκαν στα βαρέλια, το σπίτι έκλεισε και πάλι. Η 28η Οκτωβρίου, η μεγάλη Εθνική μας επέτειος, μας έδωσε την ευκαιρία για μια πενήμερη απόδραση σε συνδυασμό με το «βγάλισμο» του τσίπουρου. Τα δρώμενα στο Καλπάκι για άλλη μια φορά ήταν εντυπωσιακά και πήρα μια μεγάλη δόση εθνικής υπερηφάνειας. Το επόμενο πρωί, στήθηκαν τα καζάνια στην αυλή και το τσίπουρο άρχισε να ρέει, ενώ οι πίττες της μάνας σερβιρίστηκαν ζεστές και μοιράστηκαν στην οικογένεια και τους φίλους που ήταν εκεί για να μας βοηθήσουν. Δοκιμάσαμε από ένα ποτηράκι απ' όλες τις καζανιές, δεν χρειάζεται λοιπόν να περιγράψω την ευφορία της ψυχής και το κέφι που είχαμε όλοι προς το βραδάκι. Και που να βρεθεί το κουράγιο για το ταξίδι της επιστροφής. Αυτά αναπολώ τώρα που βρέχει ανυπομονώντας πότε θα περάσουν οι μέρες ώστε να περάσω και πάλι στο Ψηλόκαστρο τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά. Έυχομαι σε όλους σας ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ!

ΠΟΙΗΣΗ

ΔΟΛΙΩΤΙΚΟ

Τραβήξτε με να σηκωθώ και βάλτε με να κάτσω
και φέρτε μου παλιό κρασί να πιώ και να μεθύσω
να πω τραγούδι θλιβερό και παραπονεμένο....
Γιστόλα μου περήφανη χατζάρι μου ασημένιο....
γέρασα ο μαύρος γέρασα δεν μπορ' να περπατήσω
δεν μπορ' να σύρω τα 'άρματα τα γέρημα τσαπράκια.
Να σας το ειπώ ψηλά βουνά Μπόζοβο και Νεμέρτσικα
φοβούμαι μη ραίστε....
Να σας το ειπώ ψηλά κλαριά γράβιοι, κραινιές, κριπούνια
το Μάη δε θ' ανθιάστε....
Να σας το ειπώ βρυσούλες μου στον Ισβαρά στη Δέση
φοβούμαι μη στερέψτε....
Να σας το ειπώ παιδάκια μου Γιώργο και Βασίλη
είστε μακριά στα ξένα....
Για φέρτε μου έναν ταμπουρά πικρά να τον λαλήσω
να τον λαλήσω και να ειπώ ένα πικρό τραγούδι:

«Δολιώτες πέρα στο Δολό φκιάστε ένα κιβούρι
νάναι βαθύ νάναι πλατύ νάναι πολύ μεγάλο
και στη δεξιά του τη μεριά ν' αφήστε παραθύρι
να κρούη ο ήλιος το ταχύ τη νύχτα το φεγγάρι
να στέκω ορθός να τραγουδώ κι ορθός να σεργιανίζω
την Καστανιά τη λυγερή το όμορφο μεσοχώρι
κι όταν περνούν οι χωριανοί να με καλημερίζουν....»

Δημ. Κιντζόρης 1967

ΔΥΣΚΟΛΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Πονάμε για σένα όμορφο Πωγωνί
δακρύζω να βλέπω άδεια χωριά
χάθηκαν οι χαρούμενοι χρόνοι
με τα γλέντια οι γάμοι τα βιολιά
σαν ταξιδιάρικα φύγαν πουλιά
χάθηκε κάθε ωραίο απ' τα χωριά.

Παντού λίγοι είναι στα χωριά
βλέπεις γριές και γεροντάκια
οι πολλοί σου δίνουν παρηγοριά
τώρα λίγα καπνίζουν τζάκια
άσχημα που αραιώσαν τα χωριά!

σχολεύει κλειστά λείπουν παιδιά.

Ελλάδα μας ερημιά σε όλα τα χωριά
στην Αθήνα όλοι εκεί μαζεμένοι
πολλοί ζούνε πιο φτωχά από χωριά
η πατρίδα καλό να μην περιμένει
όταν η ύπαιθρος έρημη πια μένει
η ωραία Ελλάδα μας πεθαίνει
λυπάμαι για τα γραφόμενα
η αλήθεια είναι χρυσός που λάμπει.

Μιχάλης Κάσης
Χαραυγή Πωγωνίου

ΘΩΜΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ

Ο γάμος της γιαγιάς μου

- Γιαγιά, με έρωτα παντρεύτηκες ή με προξενίο; Ρωτά ο εγγονός τη γιαγιά του.

- Ούτε με έρωτα ούτε με προξενίο, απαντά η γιαγιά. Η μάνα μου κι η πεθερά μου, που ήταν γειτονιά στα χωράφια, τα είπαν, τα συμφώνησαν κι ούτε που μας ρώτησαν. Η μάνα μου βιάστηκε να με παντρεύει στα 12 μόλις τέλειωσα το σκολεϊό κι η πεθερά μου να βρει νύφη να την ελαφρώσει από τις δουλειές. Πέμπτη μέρα ήτανε που ήρθε ο γαμπρός να με δει. Αυτός ήταν 16-17 χρονών και θυμάμαι όταν με είδε άνοιξε τα μάτια του θεόρατα από την απορία που ήμουνα τόσο μικρή. Για μένα καλός ήταν. Τι ήξερα σ' αυτή την ηλικία, αφού ήμουνα παιδί ακόμα, αφού δεν πλενόμουν ακόμα (δεν είχα περίοδο ακόμη). Εγώ έπαιζα όταν με φώναζαν και ξαναγύρισα στην «τασλέγκα».

- Δεν σε φίλιε ο γαμπρός γιαγιά;

- Τι λες ωρέ, πού κάναμε εμείς τέτοια πράγματα, σαν τώρα που φιλιούνται αράδα στις αυλές και τις ρούγες χωρίς να ντρέπονται. Γυρίσαμε να παίξουμε μαζί και μόλις μούπιασε το χέρι αφού είμασταν αραβωνιασμένοι του το πέταξα πέρα το δικό του.

- Για πες μου παρακάτω γιαγιά τι έγινε;

- Ήρθε κι η Κυριακή και πήγαμε στο πλαινό χωριό του γαμπρού, ψίκι μεγάλο, με ψητά και κρασιά, πολύς κόσμος και συμπέθεροι, που να στα λέω όλα και μπήκαμε στην εκκλησιά. Εκεί ο παπάς μας ένωσε εμένα και του άντρα τα μικρά δαχτυλάκια κι ήταν η πρώτη φορά που μ' άγγιξε το χέρι. Ύστερα όλη τη μέρα και τη νύχτα χορεύαμε. Την άλλη μέρα έφυγαν η μάνα μου και το σόι μου, κλαμένοι και μ' έπιασε και μένα το κλάμα που μ' άφησαν μοναχή μου. Μόλις έφυγαν, είπα στον άντρα μου να πάμε να παίξουμε. Αυτός ήξερε κάτι παραπάνω από μένα αλλά δεν μου χάλασε το χατήρι. Η πεθερά μου μας μάλωσε γιατί δεν καθίσαμε να πλύνουμε τα πιάτα. Το βράδυ πήγαμε κουρασμένοι για ύπνο κι αποκοιμήθηκαμε με το πρώτο.

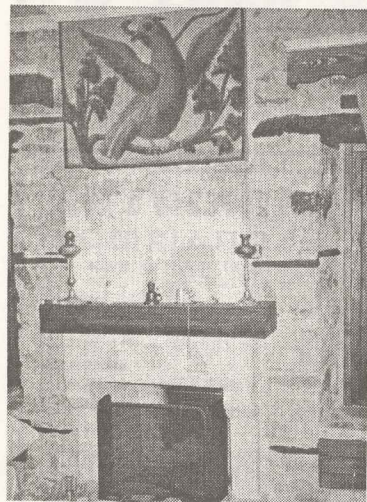
- Δεν μου τα λες όλα γιαγιά, τι έγινε την πρώτη νύχτα κι αν τον αγαπούσες τον άντρα σου;

- Τι να σου πω ψυχρή μου που αντρέπομαι κι' όλας κι ας είμαι 95 χρονών. Την πρώτη νύχτα κοιμήθηκα στρωματάδα εγώ κι ο άντρας μου κι ανάμεσά μας η πεθερά μου. Ετσι ήταν το έθιμο. Μόλις αποκοιμήθηκαμε σηκώθηκε σιγά-σιγά η πεθερά μου κι έφυγε. Εμείς κοιμήθηκαμε ως το πρωί σαν αδέρφια. Οι μαυρές οι μανάδες μας δεν μας είχαν πει τίποτε τι θα κάναμε και πώς να φερθούμε. Την άλλη μέρα με φίλιε ο άντρας μου κι' αντάπηκα και κατακοκκίνησα, τέλος πάντων. Ετσι γινόνταν κείνο τον καιρό Τώρα οι περισσότερες πάνε αγκαστρωμένες να στεφανωθούν στην εκκλησιά και δεν ντρέπονται ίτσι γιαυτό. Τώρα τα παιδιά τα ξέρουν όλα, καλύτερα από τους μεγάλους. Εμείς τι ξέραμε σ' αυτή την μικρή ηλικία;

- Ύστερα γιαγιά τι έγινε τη δεύτερη νύχτα, δεν μου τα λες με λεπτομέρειες, μου τα κρύβεις.

- Δεν έχει ύστερα, πολλά σου είπα, τα παρακάτω
ούτε λέγονται ούτε κανένα αντρόγυνο τα μολογάει.

Συν. στην 6η σελ.

Παραδοσιακός Ξενώνας

Παιώνια

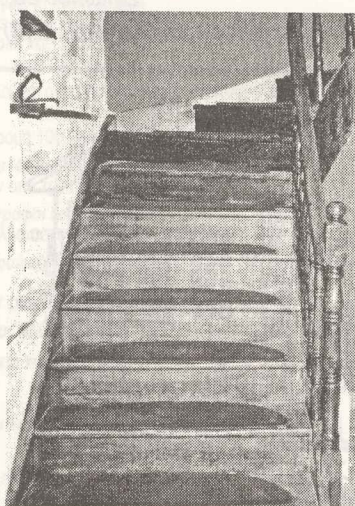
Τηλ.: 26570 22007
26570 22009
26570 22009
26570 22009

www.paionia.gr
fax: 26570 22009

Δελβινάκι Ιωαννίνων

Χρόνια Πολλά

Καλές Γιορτές

GOODY'S
Κ. Γκούμας & Σία Ε.Ε.

FLOCAFFE
ESTABLISHED 1984

Τα καταστήματά μας
σας ζεσταίνουν
τις καρδιές σας
με ευχές για ένα
επιτυχημένο & δημιουργικό
νέο έτος.

Χρόνια Πολλά

Goody's
Κ. Γκούμας & Σία Ε.Ε.
Ιωάννινα: 1ο κατάστημα - Κεντρική Πλατεία / 2ο κατάστημα - Δωδώνης 21
Ηγουμενίτσα: Νέο Λιμάνι

FLOCAFFE
Ιωάννινα: 1ο κατάστημα - Δωδώνης 11/ 2ο κατάστημα - Πλοτείο Μοβιλν (Μύλος)

Ο ΞΕΦΛΟΣ

Τον Οκτώβριο που ωριμάζουν τα καλαμπόκια στον κάμπο του Πωγωνίου και τα μαζεύουμε και τα μεταφέρουμε στο σπίτι προκειμένου να τα ξεφλούδισουμε. Η διαδικασία αυτή ονομάζονταν

«ξέφλος» και έμοιαζε περισσότερο με γιορτή παρά με εργασία.

Τοποθετούσαμε τα καλαμπόκια στη μέση ενός μεγάλου δωματίου και μαζεύομασταν το βράδυ, αφού τελειώσαμε τις άλλες δουλειές, συγγενείς και φίλοι, ολόκληρες οικογένειες και καθόμασταν σταυροπόδι γύρω από τον σωρό με τα καλαμπόκια.

Ανοίγαμε τα φύλλα που κάλυπταν τη ρόκα, αφήναμε τέσσερα από αυτά –

τα μεγάλα – και τα δένουμε αρμαθίες. Κάθε σπίτι είχε ένα δωμάτιο χωρίς ταβάνι, τις περνούσαμε σε μακρύ κοντάρι και τις τοποθετούσαμε πάνω στις γρέβες του σπιτιού. Όσες ρόκες ήταν μικρές ή κόβονταν όλα τα φύλλα τους τις μαζεύαμε χωριστά. Αφού έμεναν μερικές μέρες στον ήλιο να στεγνώσουν τα «τσιολίζαμε» τα ξεσπειρίζαμε και τα πηγαίναμε στο νερόμυλο του Χριστόδουλου ή του φίλου να τα αλέσουμε.

Η οικοδόσποινα, φυσικά, φρόντιζε να προσφέρει ό,τι καλύτερους μεζέδες διέθετε το σπίτι, κρασί, ρακί και γλυκά. Όλη νύχτα τραγουδούσαμε, λέγαμε αστεία, παίζαμε την κολοκυθιά μέχρι τις πρωινές ώρες. Πριν αποχωρίσουμε τραγουδούσαμε «σε τούτο σπίτι πού' ρεσαι πέτρα να μη ραγίσει κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσεις».

Αν είχαμε ξεφλούδισει όλα τα καλαμπόκια, το επόμενο βράδυ πηγαίναμε σε άλλο σπίτι της παρέας για να συνεχίσουμε εκεί τον ξέφλο.

Θανάσης Θεοδώρου

ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΙ ΠΑΛΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΣΤΗ ΜΕΡΟΠΗ

Χωρίς προγράμματα, και χωρίς μεγάλα λόγια, αλλά και χωρίς λεφτά, Μεροπαιοί εθελοντές άρχισαν να κάνουν πράξη την επιθυμία και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Εξωραϊστικού Συλλόγου του Δεκαπενταύγουστου, να ανοίξουν τα παλιά μονοπάτια του χωριού, που είναι συνδεδεμένα με την ιστορία, τη ζωή και την οικονομία του χωριού. Είναι μία ενέργεια που την χειροκροτούν όλοι οι κάτοικοι και οι απόδημοι, και συνδυάζεται με την προσπάθεια να αναδειχθεί το χωριό και να γίνει ελκυστικό για τους νεώτερους αλλά και για τους φίλους του περιβάλλοντος. Στα παλιά μονοπάτια που ανοίγονται θα τοποθετηθούν σύντομα και καθοδηγητικές πινακίδες. Η αρχή έγινε από το παλιό μονοπάτι που οδηγούσε από το παρεκκλήσι της «Μεταμόρφωσης του Σωτήρος» μέχρι το εξοχλήσι της Αγίας Παρασκευής. Κάθε εθελοντής είναι ευπρόσδεκτος. Αναμένεται βέβαια η συμβολή στην προσπάθεια και του Περιβαλλοντικού μας Συλλόγου του Πωγωνοφόρου Γυπαετού που έχει σαν σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος! Τηλέφωνο για συνεννόηση 26510-27094 Χαράλαμπος Κωστούλας πρόεδρος του Εξωραϊστικού Συλλόγου Μερόπης.

ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Από πολλούς Συλλόγους και Αδελφότητες κυκλοφορούν Ημερολόγια με την ευκαιρία του νέου χρόνου. Θα κάνουμε και πάλι μία έκκληση στους φορείς να μας στείλουν ένα αντίτυπο να το παρουσιάσουμε και να συμπληρώσουμε το αρχείο της εφημερίδας. Τους ευχαριστούμε προκαταβολικά.

Ο γάμος της γιαγιάς μου

Συν. από την 5η σελ.

Στανικόσαμε. Εδώ τελείωσε η γιαγιά την ιστορία της. Από δω και πέρα συνεχίζω εγώ. Στη γειτονιά μου στις Δρυμάδες ανάμεσα στα νιόγαμπα με τη συγκατάθεσή τους, αφού επέμενε η πεθερά, την πρώτη νύχτα του γάμου τους, κοιμήθηκε η μάνα τους «για να μη σκιάζονται τα παιδιά» ανάμεσά τους κι όταν έκαναν πως κοιμούνται, σε πέντε λεπτά έφυγε αθόρυβα ευχαριστημένη γιατί ετήρησε το έθιμο κι έκαμε το καθήκον της και φυσικά τα παιδιά των 25 και 30 χρόνων έσκασαν στα γέλια και το μολούσαν στους φίλους τους γελώντας. Ίσως παλαιότερα να ήταν δικαιολογημένο το έθιμο λόγω της άγουρης ηλικίας των παιδιών. Κυκλοφορούσε ευρέως ότι στο πλαϊνό χωριό, τον Κακόλακκο, ο γαμπρός, ένας λεβέντης ως εκεί επάνω, όταν ξεγυμνώθηκε την πρώτη νύχτα του γάμου για τα περαιτέρω, η νύφη μόλις δώδεκαχρονη βλέποντας για πρώτη φορά άντρα γυμνό σκιάχτηκε, και πήρε δρόμο. Την θερμopαρακαλούσε η γιαγιά – η «μάλε» – αλλ' αυτή της απάντησε: Σ' αρέσει μάλε, να η τσέργα, σούρε σου. Ε, αγάλι-αγάλι, έγινε η αγουρίδα μέλι, αφού αράδιασε πέντε παιδιά και τρεις αποβολές.

Ετσι γινόταν ο γάμος τον καιρό της γιαγιάς μου, κι όμως στα χωριά δεν θυμούνται ούτε ένα διαζύγιο παλιά.

Μαριάννα Κωστούλα
Δικηγόρος

Καραϊσκάκη 23, 154 51 Ν. Ψυχικό
τηλ./fax: 210 6713596, κιν.: 6938 075545
e-mail: kostoula.m@dsa.gr

Παλιές τσιπουρο-ιστορίες Δοκιμάζοντας και πίνοντας!

Η γνωστή παρέα, και γερά ποτήρια του χωριού, Γιαννάκης Κωστούλας, Μάνθος Βέτσης και Θάνο Μάρης, έμαθαν ότι ο Μπαρώνας στη Μέβεζα είχε μία νταμπουζάνα ρακί για πούλημα. Σκέφθηκαν να πάνε να τη δοκιμάσουν! Να δούν το σόι ρακί ήταν! Αλλά σαν καλοί... δοκιμαστές που ήταν έκλεισαν και το μάτι. Εφθασαν εκεί και αφού είπαν τα διάφορα ήρθε ο λόγος για τη ρακί!

- Ε, να τη δοκιμάσουμε λίγο και τα κανονίζουμε είπε ο πρώτος!

- Ναι, ναι, λένε και οι άλλοι.

Σηκώνει την νταμπουζάνα ο πρώτος, ρουφάει μία καλή γουλιά και αποφαίνεται:

- Α, είναι καλό, έτσι μου φαίνεται!

- Για να δώ και γω λέει ο άλλος. Ρουφάει και αυτός, το φέρνει γύρω στο στόμα, σουφρώνει λίγο το προσωπο και λέει τα δικά του:

- Δεν λέω, καλό είναι αλλά όχι και όπως τα είπες λέει στον πρώτο! - - Για δοκίμασε και συ λέει στον τρίτο που έχει και λεπτό γούστο!

Σηκώνει και ο τρίτος την νταμπουζάνα, γεμίζει το στόμα αλλά κάνει ένα μορρασμό αποδοκιμασίας!

- Ε, όχι και καλό! Εμένα μου δείχνει και λίγο ξύνα, δεν πίνεται και τόσο κα-

λά!

- Μωρέ τι είναι αυτά που μου λέτε λέει ο πρώτο. Για δώσε μου την νταμπουζάνα να ξαναδοκιμάσω τώρα που έπλυνα το στόμα! Δοκιμάζει ξανά, πίνει και δεύτερη γουλιά και ξαναλέει:

- Δεν έχετε δικίο, το τσίπουρο είναι καλό, από τα καλά που ξέρει να πιάχνει ο Μπαρώνας! Είναι καλό!

- Για να ξαναδοκιμάσω λέει ο δεύτερος και αρπάζει την νταμπουζάνα που όλο και άδειαζε. Δοκιμάζει με ύφος ειδικού, ξαναδοκιμάζει για να συμπληρώσει τη γεύση και απευθυνόμενος στον τρίτο του λέει:

- Ξαναδοκίμασε και σύ. Δεν το βρήσκω άσχημο, καλούτσικο είναι. Να το πάρουμε!

Ο τρίτος παίρνει τη νταμπουζάνα και κατεβάζει μία γερή γουλιά, ξαναρουφάει και δεν αλλάζει γνώμη!

- Δεν ξέρω τί του βρίσκετε! Έχει αρπάξει λίγη ξύνα! Να, κυττάξε το πάλι!

Πιές και δοκίμασε. Δοκίμασε και πιές, η νταμπουζάνα έφθασε στον πάτο. Και η παρέα αμυοιράζονταν από την πιέλα άφρισαν στον Μπαρώνα την άδεια νταμπουζάνα, τον ευχαρίστησαν, τον χαϊρέτησαν και έφυγαν αρκετά... τσιπουροβαρείς!

Κ.Χ.Κ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Αγαπητέ Κώστα

Είδα στη «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ», ότι άρχισε να γίνεται λόγος για το «Ιστορικό Μουσείο Πολέμου» στις Δρυμάδες. Επειδή εσύ, ως εκ της ειδικότητός σου, παρακολουθείς το θέμα, σκέφτηκα να σου δώσω την περιληπτική αυτή αφήγηση μου για τις πρώτες ημέρες του πολέμου σε φωτοαντιγραφική μεγέθυνση, ώστε να την παραδώσεις αρμοδίως, όταν χρειαστεί. Νομίζω κάτι θα προσφέρει, αν ανατρίβει καταλλήλως (σε τόχο ή σε πινακίδα) και με τη σειρά, όπως είναι αριθμημένες οι σελίδες.

Υπόψη, ότι έχω και μερικά αντικείμενα: μία ελληνική καρβάνα, δύο-τρία κύπελλα στρατιωτικά του 1940, ένα παγούρι (μάλλον Ιταλικό) και έναν κλινάκα από το μυθράλιο του Ιταλικού αεροπλάνου που καταρρίφτηκε, όταν έγινε αερομαχία στις 4 Δεκεμβρίου 1940 στην περιοχή των Δρυμάδων.

Φιλιά
Αθανάσιος Δέμος

Σημείωση Φ.τ.Π

◆ Κρατούμε στο αρχείο την προσφορά του φίλου συμπατριώτη Θανάση Δέμου για την στιγμή που θα γίνει πράξη αυτή η εξαγγελία - δημοσίευση του «Ιστορικού Μουσείου του πολέμου του '40» στο παλιό φυλάκιο των Δρυμάδων, για το οποίο δημοσιεύσαμε σε προηγούμενο φύλλο μας. Συγκινητική είναι και η προσφορά των ενθυμιάτων του πολέμου του '40 που διατήρησε μέχρι σήμερα ο Θανάσης Δέμος. Κάνουμε μία έκκληση και σε άλλους Δρυμάδιωτες, αλλά και σε Πωγωνήσιους να «αρχαιούν» μήπως έχουν τέτοια ενθύμια για την περίπτωση που θα αποδώσει μια τέτοια προσπάθεια.

Κ.Χ.Κ.

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Αγαπητέ φίλε Κώστα

Θέλω να προσθέσω και εγώ τα δικά μου πατριωτικά ειλικρινή συχαρητήρια για την συνεχιζόμενη επιτυχία του δημοσιογραφικού σου έργου γύρω από τα χρονίζοντα προβλήματα του Πωγωνίου μας καθώς και για την προβολή αυτών.

Με πωγωνήσια καρδιά

Σε φιλώ

Ηλίας Δ. Χαρίσης

Συνταξιούχος Γραμματέας

Καλές
Γιορτιές

ΥΙΟΙ ΣΠ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ Ο.Ε.
Εθν. Αντιστάσεως 39 ΠΡΕΒΕΖΑ
Τηλ. 26820-22313

Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΓΕΙΡΕΜΑΤΑ ΜΑΣ

(στην ξεκομμένη και γεωγραφικά
απομονωμένη περιοχή του Πωγωνίου)

◆ Γράφει ο Θανάσης Μπόλος

Είμαι βέβαιος από τον τίτλο αυτού του κειμένου, θα σχηματίσετε την εντύπωση πως πρόκειται για μαγειρήματα και φαγητά ανθρώπων καθυστερημένων και άπειρων όσον αφορά τον τρόπο διαβίωσης και διατροφής. Είμαστε 7 χωριά περιτριγυρισμένα από την υψικάρηνη γυμνή Νεμέρτσκα ανατολικά, που φθάνει δύομισι χιλιάδες μέτρα ύψος, βουνό απόκρημνο, κατοικία και προστάτης των αγριολόγων. Από τα νότια και δυτικά κυκλωνόμαστε από τα δασωμένα βουνά το Μακρύκαμπο και το Καλαμπάρι, που πλησιάζουν στο ύψος τα δύο χιλιάδες μέτρα. Αυτά όμως είναι βουνά σμαλά και διαβατά. Ενώ από τα βόρεια υπάρχει η μεγάλη και στενή ρεματιά της κακοτράχαλης και βραχώδους Γκρικας της Σέλτοης, από την οποία «δύσκολα» τα καταφέρνει να περάσει το σώμωμο ποτάμι, το οποίο προκαλεί μεγάλες δυσκολίες στο πέρασμά του το χειμώνα.

Είχαν γίνει «προσπάθειες» σε εισαγωγικά, από το 1935 να ανοιχτεί αυτοκινητόδρομος με ειδική χρηματική φορολογία προς όλους τους άντρες των χωριών μας. Τα χρήματα πληρώνονταν, ο δρόμος όμως, έστω και στενός, γιατί όχι και επικίνδυνος, δεν έγινε ποτέ. Ανοίχτηκε από το κράτος μετά τον δεύτερο πόλεμο, το 1960. Και η απόσταση από τα χωριά μας ως το κέντρο της Διοίκησης στο Αργυρόκαστρο απαιτούσε από 7 ίσα και με 10 ώρες πεζοπορία.

Παρ' όλη αυτή την απομόνωση, στις αρχές του 20ού αιώνα και ίσα με το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, στην περιοχή αυτή ζούσαν πάνω από 6.000 κάτοικοι με μερικές χιλιάδες γειοπόροβα, χωρίς να υπολογίζονται τα καματέρια και τα φορτηγά ζώα. Κι αυτή η απομόνωση θα υποχρέωνε τους ανθρώπους να ακολουθήσουν τρεις κατευθύνσεις:

- ή το δρόμο της ληστείας
- ή το δρόμο της εντατικής εργασίας,
- ή το δρόμο της ξενιτειάς

Υπήρχαν και άλλες τέτοιες απομονωμένες περιοχές. Οι άνθρωποι μερικών απ' αυτές ακολουθούσαν το δρόμο της ληστείας...Οι κάτοικοι όμως του Πωγωνίου, όπως και της γειτονικής Ζαγοριάς και της Λιούντζης, ακολούθησαν το δρόμο της εντατικής εργασίας σε συνδυασμό με τα ταξίδια της ξενιτειάς.

Πολλοί ειδικεύτηκαν σε επαγγέλματα όπως χτίστες, μαραγκοί, σιδηρουργοί, σμαρτζήδες, τσαρουχάδες και τσαγκάρηδες μέχρι και ζωγράφοι. Και ασυναγώνιστοι γιατροί στη Σωτική και στην Πολίτσιανη. Και στο εμπόριο ασχολήθηκαν πολλοί, ιδιαίτερα Πολίτσιανίτες. Και δάσκαλοι. Και κτηνοτρόφοι με από μερικές εκατοντάδες γίδες ή και πρόβατα. Και τα χωράφια καλοδουλεμένα και καλοπεριποιημένα. Από ποιόν; Από τις γυναίκες και τους υπόλοιπους άντρες. Όμως την πρωτοβουλία και την τέχνη της οδήγησης των βοδιών με το αλέτρι, είχαν οι γυναίκες. Οργώματα, δισόλιμα, σπαρμός, σκαλισματα, ποτίσματα, σκάψιμο των αμπελιών, περισυλλογή τροφής των ζώων για το χειμώνα, ήταν καθήκοντα και «τέχνη» των γυναικών. Οι άντρες δεν ικανοποιούνταν με τέτοιες...παρκατιανές και όχι προσοδοφόρες γεωργικές εργασίες. Το 1910 η γεωργική παραγωγή της χρονιάς στο Χλωμό έφθασε τα πεντακόσια κοινιτάλια σταρι, 100 κοινιτάλια κριθάρι, 3000 κοινιτάλια καλαμπόκι, και 500 κοινιτάλια σταφύλια. Γι' αυτό και οι άντρες γ' πήραν το δρόμο της ξενιτειάς.

Η γυναίκα που έμενε στο σπίτι, δεν προσπάθησε μόνον να εκμεταλλευτεί σωστά το έδαφος, αλλά να κατανάλώσει με κριτήρια την παραγωγή του. Έγινε σωστή νοικοκυρά οικονομολόγα και τελεία μαγειρίσσα, να μαγειρεύει τέλεια και νόστιμα φαγητά που να επαρκούν και τα ολίγα σε ποσότητα.

ΤΟ ΨΩΜΙ:

Βασική τροφή αποτελούσε το ψωμί, βέβαια σε συνδυασμό με τα μαγειρημένα φαγητά. Το ψωμί ζύμωναν μόνον οι γυναίκες, μια ή και δύο φορές την εβδομάδα με από δύο ή περισσότερα 1 τεμιά και τα έψηναν στους φούρνους των σπιτιών τους. Ο τρόπος ζύμωσης είναι γνωστός και σήμερα, παλι πιο πολύ από τις γυναίκες, και απαιτούσε μια σχετική προετοιμασία από το προηγούμενο βράδυ που θα «πιάνονταν» το προζύμι... Αύριο το πρωί έβαζαν σε ένα ειδικό ξύλινο σκαφίδι πέντε ή και περισσότερα κιλά σιταρένιο αλεύρι, ή και καλαμποκίσιο, έριχναν μέσα το ψεσινό προζύμι, ανάλογο αλάτι και νερό, και τα ανακάτωσαν με κατακάθαρο χέρι σε μορφή γροθιά, μέχρις ότου σχηματιστεί ένα ελαστικό μίγμα, το οποίο τοποθετείται σε μμερικά τεμιά.

Ανάβουν στο μεταξύ το φούρνο με ξύλα όχι πολύ χοντρά, ούτε και με λεπτές βέργες. Αφού θα πυρακτώνονταν καλά όλο το εσωτερικό του φούρνου, τραβούνταν τα μισοκαμένα ξύλα που έμεναν, και έμενε ο φούρνος με τα αναμμένα κάρβουνα, τα οποία απλώνονταν με το σιδερένιο «ζιγόκο» σε όλο το πάτωμα του φούρνου. Έβαζαν μέσα τα τεμιά με το κάπως φουσκωμένο ζυμάρι, του οποίου τρυπάνι πέντε-δέκα φφορές την επιφάνεια με το τρυπάνι.

Υστερα από 2-3 ώρες το ψωμί έτοιμο. Με τον ίδιο περίπου τρόπο ετοιμάζονταν στα γρήγορα και η κουλούρα. Σκέτο σταρίσιο αλεύρι ζυμώνονταν ε' όπως και το ψωμί, με ανάλογο αλάτι και νερό, χωρίς προζύμι. Τρυπάνονταν κι ε' αυτή με το τρυπάνι και ψήνονταν στο φούρνο. Η κουλούρα ήταν γρηγοροετοιμασμένο ψωμί, όχι καθημερινής χρήσης, για νοικοκυρές όταν είχαν εντατικές γεωργικές εργασίες.

Παρόμοιο τέτοιο πρόχειρο ψωμί γίνονταν και με καλαμποκίσιο αλεύρι, που τόλεγαν λιπανό.

Τις πασχάλιες, στις ονομαστικές γιορτές και στα πανηγύρια, η κάθε νοικοκυρά θα ετοίμαζε τις πολυτελείς κκαρβέλες, που ετοίμαζε με λεπτοκριαρισμένο σταρίσιο αλεύρι και προζύμι σε εένα αρκετά μεγάλο τεμιά. Στο τεμιά αυτό βάζονταν 7 και ως 8 καρβέλες με όγκο και μέγεθος όσο η χωρητικότητα μιας βαθιάς σουπιέρας. Οι καρβέλες αυτές είναι «σφραγισμένες» με το σφραγιστό, που έχει διάμετρο 10-12 πόντους και έχει σκαλισμένο το σχήμα του σταυρού και τα ανάλογα χριστιανικά μας ε' αρχικά. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, το τεμιά στο οποίο θα ψηθούν τα ψωμιά, οι κουλούρες και οι καρβέλες, επαλείφεται πρώτα με λίγο λάδι, για να μην κολλήσει το ζυμάρι στο τεμιά.

◆ Συνέχεια σε επόμενο με τις πίτες

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΟΡΕΙΝΟΥ - ΞΗΡΟΒΑΛΤΟΥ

Με τα πρώτα κρύα του χειμώνα έφυγαν από τα χωριά μας και οι τελευταίοι παρβαριστές.

Οι ψυχές που απόμειναν τώρα στο Ορεινό-Ξηρόβαλτο είναι μετρημένες στα δακτυλά του ενός χεριού. Παραμένουν σύντροφοι της ερημιάς και φύλακες των προγόνων. Ίδια εικόνα παρατηρείται και στα περισσότερα χωριά του Πωγωνίου.

Οκτώ νομάταιοι στο ένα, τέσσερις στο άλλο, δύο στα παραπέρα, πόσο ακόμη θα αντέξουν;

Ευτυχώς που τα ηλικιωμένα αυτά άτομα νιώθουν σιγουριά και ασφάλεια από τη δυναμική παρουσία μιας γυναίκας στο Ορεινό, της Σοφίας Βαλερά-Δημητρίου. Η βοήθειά της και η συμπαράστασή της για τα άτομα αυτά είναι δεδομένη. Σε κάθε δρομολόγιο της, στο Δελβινάκι ή στα Γιάννενα έχει και κάποια παραγγελία, φάρμακα, ψωμί, διάφορα τρόφιμα και ό,τι άλλο της ζητηθεί. Πάντα είναι πρόθυμη και έτοιμη να ανταποκριθεί σε οποιοδήποτε αίτημα. Η σοφία Βαλερά, από τότε που έχασε τον σύντροφό της, εδώ και επτά χρόνια περίπου, δεν το έβαλε κάτω. Συνεχίζει μόνη της να αντιστέκεται και να παλεύει με τα στοιχεία της φύσης για το βίος της αλλά και να νοιάζεται για τα προβλήματα της περιοχής. Η προσφορά της στον τόπο, τόσο ως Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου, όσο και ως επιχειρηματίας κτηνοτρόφος είναι σημαντική. Η αξιοσύνη της στη δουλειά της και στο νοικοκυριό της είναι το κύριο γνώρισμά της. Έτσι και βρεθείς στο Ορεινό θα σε προσκαλέσει στο σπίτι της, είτε είσαι γνωστός είτε άγνωστος. Θα επιμείνει για να σε κεράσει κάτι από τα αγνά τυροκομικά της προϊόντα ή να σε φιλέψει με κανένα κομμάτι «μπουρέκι».

Η Σοφία Βαλερά κατάγεται από τα χωριά της Κόνιτσας που φημίζονται για την καθαριότητα και για τις πίτες.

Της ευχόμαστε να είναι πάντα καλά και ό,τι το καλύτερο επιθυμεί.

Οι Ακρίτες ΟΡΕΙΝΟΥ- ΞΗΡΟΒΑΛΤΟΥ

Η ΤΣΙΠΟΥΡΟΓΙΟΡΤΗ ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑΣ

Την 19η γιορτή τσίπουρου οργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Στρατινίστας, το Σάββατο βράδυ στις 12 Νοεμβρίου. Η προσέλευση των χωριανών, φίλων και επισκεπτών ήταν μεγάλη. Η Αδελφότητα Αθηνών με ένα πούλμαν 50 ατόμων και με ιδιωτικά αυτοκίνητα έδωσαν ένα μεγάλο παρών και πλούτισαν την εκδήλωση με την συμμετοχή τους αλλά και με ενίσχυση 300 ευρώ. Παραβρέθηκε ο βουλευτής κ Αντ. Φούσας, ο οποίος έρχεται κάθε χρόνο στην εκδήλωση με και χορεύει λεβέντικα, δηλώνοντας μάλιστα ότι περνάει πιο καλά στη Στρατινίστα από όλα τα πολυτελέστατα ξενοδοχεία που πηγαίνει. Η παρουσία των τριών αντιδημάρχων του Δελβινάκιου κ.κ. Φώτη Γκόγκα, Σταύρου Μπεράτη και Στέφανου Παπακωνσταντίνου ήταν τιμή για τον Σύλλογο. Ο Δήμαρχος κ. Αθ. Μποζιάρης πάντοτε ενισχύει τις εκδηλώσεις του χωριού μας και εφέτος μας υποσχέθηκε να μας βοηθήσει. Παραβρέθηκαν αρκετοί πρόεδροι Αδελφότητων, ο Δντής του ΕΚΑΒ της 7ης Περιφέρειας κ. Κ. Μήλιος, ο πρόεδρος του Σωματείου της 7ης Περιφέρειας ΕΚΑΒ και αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας ΕΚΑΒ κ. Ιωάννης Καραγιάννης, γαμπρός στη Στρατινίστα. Αισιθήτη η παρουσία της καις Βάσσας Μάνου αντιπροέδρου της Ομοσπονδίας μας.

Μετά το φαγοπότι, με παραδοσιακό κορμό, πίτες Πωγωνήσιες και άφθονο τσίπουρο βραβεύτηκαν τα τρία πρώτα τσίπουρα, με αναμνηστικά ξύλινα ρολόγια.

Η ακούραστη Κατερίνα Οικονόμου έντυσε με τις στολές της δύο κοπέλλες Πωγωνήσιες και πέντε άντρες μεσσήλικες και γέροντες που χόρεψαν Πωγωνήσιους χορούς, με το κλαρίνο της κομπανίας του Νάσιου Χιλιάνη.

Ήταν μία από τις καλύτερες εκδηλώσεις και γιορτές τσίπουρου στη Στρατινίστα, όλοι έμεναν και έφυγαν ευχαριστημένοι με την ευχή και την ελπίδα του χρόνου να ξαναβρούμε, να γιορτάσουμε μαζί και να δώσουμε χαρά στα λίγα γεροντάκια του χωριού

Δήμητρα Λάζου

Γραμματέας του Συλλόγου

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΠΕΝΘΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ-ΒΗΣΕΑΝΗΣ

Μακαρία η οδός.... Δεύτε τελευταίον ασπασμό Αμαλία Πορφύρη Στεφ. Τζόβα Το θλιβερό άγγελμα, η είδηση του θανάτου σου αξέχαστη Αμαλία συγκλόνισε τους κατοίκους της γενέτειράς σου Αγίου Κοσμά αλλά και της Βήσοιανης γενέτειρά του αγαπημένου και πικραμένου συζύγου σου Στέφανου Τζόβα. Πάλεψες με το Χάρο αλλά σε ανίκησε και έφυγες για το μακρινό ταξίδι. Η Αμαλία Πορφύρη –Τζόβα Χριστιανή Ορθόδοξη με όλη την έννοια, αρχόντισσα καλόκαρδη, αγωνίστηκε μαζί με τον πικραμένο συζύγο της Στέφανο να αναδείξουν τα παιδιά τους μορφωμένα και αξία στη σημερινή κοινωνία. Από τη στιγμή αυτή έρχομαι συγγενής και δημόσια να εκφράσω τα θερμά, αγνά συλλυπητήρια στο Στέφανο Δ. Τζόβα την οικογένεια Ιωάννη Τζόβα, την οικογένεια Γεωργίου Τζόβα, την οικογένεια Όλγα και Βασίλειο Μούκα, την οικογένεια Ελένης Πορφύρη-Γκαμπέτσα, την οικογένεια Αφροδίτης Πορφύρη Κασσιόγλου.

Ελαφρό το χώμα του Αγίου Νικολάου Ιωαννίνων που σε σκέπασε.

Αιώνια η μνήμη αξέχαστη συγχωριανή Αμαλία.

Αγιος Κοσμάς 22-10-2005

Ηλίας Δ. Χαρίσης

Συνταξιούχος Γραμματέας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας στους φίλους και συμπατριώτες για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ

(Από την επιτροπή για το κτίριο-μουσείο του Δένδρου του Αγίου Κοσμά στο Βασιλικό μας στάλθηκε σχετική ανακοίνωση της οποίας τα κύρια σημεία είναι τα ακόλουθα)

Από όλο το έθνος και ιδιαίτερα από τους κατοίκους της Ηπείρου τιμάται η μνήμη του Ισαποστόλου και Εθαποστόλου Πατροκοσμά του Αιτωλού. Το έργο του με πολλούς ευρείς ορίζοντες ήταν Ιεραποστολικό, Θρησκευτικό, Κοινωνικό, Παιδαγωγικό, Εθνικό. Είναι κατά συνέπεια χρέος μας να προβάλλονται κατά το δυνατόν ιστορικά γεγονότα, που συνδέονται με τον Εθαποστόλο Πατροκοσμά. Το ακριτικό μας χωριό, Βασιλικό Ανω Πωγωνίου-Ιωαννίνων (πρώην Τσαρταλιανά), γενέτειρα και του Μακαριστού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Αθηνά-γόρα, επισκέφτηκε ο Άγιος δύο φορές, κατά τις δύο πριν από τον μαρτυρικό του θάνατο περιόδους του στην Ήπειρο (1775-1779). Τη δεύτερη φορά παρέμεινε έξη ημέρες και δίδαξε σε διάφορες τοποθεσίες του χωριού μας. Στη θέση Καρνάς (Σταυροδρόμι), σε ένα δένδρο (δρυς) με τρύπα στον κορμό του, έκανε και μία από τις προφητείες του, που ζει μέχρι σήμερα, μεταφερόμενη από στόμα σε στόμα:

«Όταν κλείσει αυτή η τρύπα του Δένδρου θα έλθει το ποθούμενο».

Η τρύπα του δένδρου του Βασιλικού, έλειψε το 1913 με την απελευθέρωση μέρους της Ηπείρου. Το Δένδρο ξεράθηκε πριν από λίγα χρόνια. Με πρωτοβουλία των Βασιλικιωτών το Δένδρο (διαμέτρου κορμού πλέον του μέτρου) ξεριζώθηκε το 2004 και στεγάστηκε σε πρόχειρο στέγαστρο, όπου έγιναν και οι απαραίτητες εργασίες απεντόμωσης και συντήρησης. Παράλληλα, από τον Καθηγητή της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. Ν. Κ. Μουτσόπουλο, συντάχθηκε δωρεάν, αρχιτεκτονική μελέτη Κτιρίου-Μουσείου για να στεγαστεί το Δένδρο, να προστατευθεί και να είναι περιμετρικά επισκέψιμο. Ήδη, στον ίδιο περίπου χώρο με το πανέμορφο εκκλησάκι του Αγίου ολοκληρώθηκε ο σκελετός του κτιρίου και τοποθετήθηκε το Δένδρο στην οριστική του θέση. Σύμφωνα με τις υποδείξεις των ειδικών που έκαναν την συντήρηση του Δένδρου είναι αναγκαίο να κλειστεί ο χώρος.

Για την ολοκλήρωση του σκοπού μας παρακαλούμε συγχωριανούς, αλλά και τους απανταχού Ηπειρώτες να ενισχύσουν τις προσπάθειές μας. Προς τούτο ανοίχθηκε ο με αριθμό: 9800 - 2557 - 134 Λογαριασμός, στη Γενική Τράπεζα (Υπ/μα Κεφαλοβρύσου), όπου οι επιθυμούντες δύνανται να καταθέτουν τον οβολό τους.

Η διαχείριση του ποσού θα γίνει από τριμελή επιτροπή, που θα λογοδοτήσει σε συγκαλούμενη Γενική Συνέλευση.

Θεωρούμε ότι είναι χρέος μας, αλλά και ολόκληρου του Έθνους, η μικρή αυτή προσφορά στη μεγάλη και ξεχωριστή αυτή μορφή του Εθαποστόλου Πατροκοσμά.

Βασιλικό Οκτώβριος 2005

Η Επιτροπή
Για την αποπεράτωση του Κτιρίου - Μουσείου

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

♦ Μετά την περσινή μεγάλη επιτυχία που είχε η συνεστίαση-χορός των Ψηλοκαστριτών το Δ.Σ. της Αδελφότητάς μας αποφάσισε ο φετινός ετήσιος χορός μας να γίνει στις 12 Φεβρουάριον 2206.

Με το λαϊκό πρόγραμμα για αρχή και το δημοτικό στη συνέχεια πιστεύω ότι θα καλύψουμε τα γούστα όλων όσων μας τιμήσουν με την παρουσία τους.

Και επειδή πέρυσσι οι εκλήξεις ήταν πολλές, περιμένουμε και φέτος το Δ.Σ. να μας συναρπάσει με την φαντασία και την δημιουργικότητά του. Καλούμε τους φίλους και συντοπίτες μας να προμηθευτούν έγκαιρα τις προκλήσεις τους στο τηλέφωνο 6977000966 κ. Αθανάσιο Μπίλη πρόεδρο της Αδελφότητας Ψηλοκάστρου.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Β. ΧΑΒΕΛΑΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Δ/ση Ιατρείου:
Στοά Σάρκα (κτίριο Β')
Τ.Κ. 45332 Ιωάννινα

Τηλ. Ιατρείου / Fax: 26510 33169
Κινητό: 6944 220873
E-mail: charrychavel@in.gr

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ

— ΙΩΑΝΝΙΝΑ —
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1975

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΒΛΑΧΛΕΙΔΗ 9 ΤΗΛ.: 29090
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α': ΤΕΡΜΑ ΒΗΛΑΡΑ & ΚΟΜΝΗΝΩΝ ΤΗΛ.: 79300
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β': ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ & ΛΑΜΠΡΙΔΗ ΤΗΛ.: 46546

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ

- ♦ Ο καιρός του Νοεμβρίου ήπιος με εναλλασσόμενες φάσεις.
- ♦ Λίγο από όλα, βροχές, λιακάδες, λίγο κρύο και τα πρώτα χιόνια.
- ♦ Πρόωρα τα χιόνια αλλά ευεργετικά για τα νερά μας.
- ♦ Άσπρισαν και στολίστηκαν τα βουνά μας.
- ♦ Και χωρίς ακραία καιρικά φαινόμενα

- ♦ Καταργήθηκε το στρατόπεδο στο Χάνι Δελθινάκι.
- ♦ Έκλεισε μία σελίδα της επαρχίας μας.
- ♦ Ιστορίες, και ανάμνησης δύσκολων καιρών για την επαρχία μας.
- ♦ Αλλά και δόξας για τους αγώνες των Πωγωνησίων του Τάγμα-τος Δελθινάκιου στον πόλεμο του '40!

- ♦ Τελικά δεν μάθαμε που βρέθηκε το πολεμικό όπλο μάλινχερ που δωρήθηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπού-λια στην Πωγωνιανή.
- ♦ Στο «αντάμωμα των Πωγωνησίων» ή Συνέδριο της Ομοσπον-δίας μας!
- ♦ Για να μη ξεχνούμε ότι η Δημοκρατία μας είναι ισχυρή και η νο-μιμότητα εγγυημένη.
- ♦ Που η οπλοκατοχή απαγορεύεται ακόμη και για άχρηστα φου-σέκια...
- ♦ Αυτά γιατί πολλοί μας ρώτησαν με εύλογη απορία τόσο για το μάλινχερ
- ♦ Όσο και για την παρούσα στην εκδήλωση αντιπροσωπεία Εξου-σίας και Αρχών!

- ♦ Οι Δρυμάδες στο κέντρο της επικαιρότητας!
- ♦ Δρόμος και Τελωνείο σε δρόμο υλοποίησης.
- ♦ Αργήσαν βέβαια ιδίως το Τελωνείο που η πρώτη απόφαση πι-στώνεται στον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας από εικοσαε-τίας και πλέον τότε υπουργός εξωτερικών.
- ♦ Να μη τα ...ματιάσουμε πριν αρχίσουν και τελειώσουν!

- ♦ Να μη έχουμε παράπονο, τα τσίπουρα θγήκαν καλά!
- ♦ Και πολλά ήταν τα καζάνια που στήθηκαν
- ♦ Αν βρούμε στατιστικά στοιχεία για τα καζάνια και που στήθηκα-θα τα δημοσιεύσουμε.
- ♦ Για τη στατιστική των αμπελώνων δεν βρέθηκαν στοιχεία.
- ♦ Δεν γνωρίζουμε που ...φλαστολογούν κλήματα και πόσα αμπέ-λια σώζονται ακόμη στο Πωγωνί.
- ♦ Πιστεύουμε ότι πρέπει να βραβευτούν όσα συντηρούνται..

- ♦ Αλλά μπήκαμε στις γιορτές και τα χαρμόσυνα μηνύματα είναι η επικαιρότητα
- ♦ Με λίγα ή με πολλά όλοι θα μοιραστούν την χαρά και την ειρήνη που έρχονται με τον Θεάνθρωπο.
- ♦ Να ευχηθούμε και μεις από τη στήλη αυτή

Χαρούμενες γιορτές

Ευτυχισμένος ο καινούργιος Χρόνος

K.X.K

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΡΟΠΑΙΩΝ

* ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΜΕΡΟΠΗ

Παρασκευή 6 Ιανουαρίου 2005 Μεσημέρι
Το παραδοσιακό Κοινό τραπέζι στο καφενείο του χωριού.

* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ετήσιος χορός: Κυριακή 29 Ιανουαρίου 2005 ώρα 12 μεσημέρι
Στο Κέντρο ΠΟΥΛΑΚΑΣ στο ΔΕΡΒΕΝΙ
Γλέντι με το συγκρότημα των ΧΑΛΚΙΑΔΩΝ
Πέτρος-Λούκας, Αχιλλέας, Μπάμπης, Πετράκης (εγγονός)

* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Κοπή πίτας: Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2005 ώρα 6 μ.μ.
Στο Κέντρο Γιαννιώτικα κατόπιν Δεσφόρος Μεγάλου Αλεξάνδρου

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ

Παντελής Γρ. Κωστούλας
ΓΡΑΦΙΣΤΑΣ

28^η Οκτωβρίου 9
(ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΟΡΦΕΑΣ)

ΚΤΙΡΙΟ Β' - 1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ 7
Τ.Κ. 453 32 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ: 2651 036992
6944 592020
Fax: 2651 036993

e-mail: grafot@otenet.gr